

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

15. marts 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 145 (Alm. del) af 15. februar 2021 stillet efter ønske fra Rune Lund (EL)

Spørgsmål

Det fremgår af svaret på FIU alm. del - spørgsmål 384 (2019-20) af tabel 3, at stigende beskatning af erhverv mindsker de disponible indkomster med samme procentandel for alle indkomstdeciler. Det fremgår eksplicit, at ”Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, afgifter mv., antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale...”. Vil ministeren redegøre for følgende forhold: a) Hvad er belægget for, at en bankskat antages at medføre nedvæltning i lønningerne for alle personer i indkomstfordelingen og ikke blot de ansatte i finanssektoren? Der henvises til svar på FIU alm. del - spørgsmål 325 (2019-20), hvor der står ”Desuden er der indikationer på, at der er en såkaldt lønpræmie i den finansielle sektor, således at de ansatte i den finansielle sektor er højere lønnet end beskæftigede i andre sektorer med tilsvarende uddannelser mv.” b) Hvorfor antages det, at en bankskat medvirker til en nedvæltning i lønnen, og ikke en overvæltning i priserne? Det fremgår således af svar på FIU alm. del - spørgsmål 325 FIU (2019-20), at ”Den finansielle sektor må forventes kun i mindre grad at være udlandskonkurrerende. For de indenlandsk konkurrerende erhverv vil byrden også ved inputskatter kunne overvæltet i højere priser.” c) Det fremgår tillige af svar på FIU alm. del - spørgsmål 325 FIU (2019-20), at ”Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i en række analyser gennem de senere år påvist, at den finansielle sektor er karakteriseret ved mangelfuld konkurrence, hvilket kan indikere at der er overnormal profit i sektoren. [...] Derfor vurderes fuld overvæltning (eller fuld lønnedvæltning) ikke at være et sandsynligt scenarie.” Er de i tabel 3 -0,17 pct. i disponibel indkomst ved en bankskat et netttotal efter, at man har indregnet den del af incidensen, som kapitalejerne betaler, eller har man helt set bort fra den incidens, der vedrører kapitalejerne?

Svar

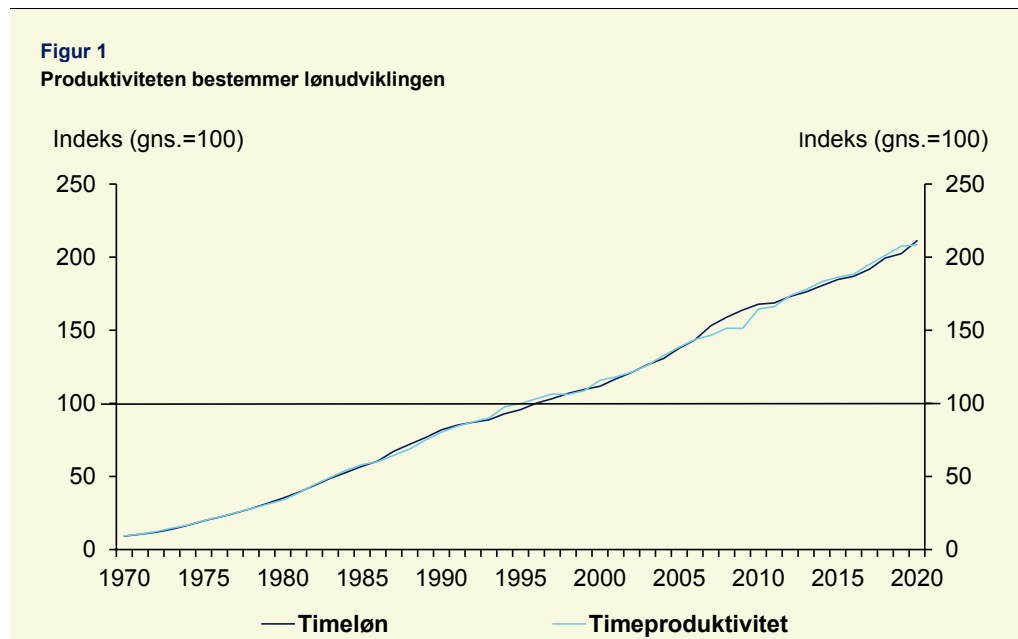
Finansministeriets regneprincipper tager udgangspunkt i, at Danmark er en lille åben økonomi, hvor der er stor mobilitet af kapital på tværs af landegrænser, og hvor mange virksomheder sælger deres varer på stærkt konkurrenceprægede markeder.

I en lille åben økonomi med fuldkommen konkurrence, perfekt kapitalmobilitet og under forudsætning af, at erhvervenes produktion og udbud på lang sigt kan tilpasses fleksibelt, kan virksomhederne hverken øge afsætningspriserne eller reducere det afkast, investorerne modtager for at binde kapital i virksomhederne.

Virksomheder, der er i konkurrence med virksomheder i andre lande, vil som udgangspunkt ikke kunne hæve prisen, uden at hele salget bortfalder (virksomhederne er pristagere). Hvis danske virksomheder i udenlandsk konkurrence hæver priserne som følge af højere produktionsomkostninger, forværres konkurrenceevnen og nettoeksporten falder. Produktion og beskæftigelse falder og lægger et nedadgående pres på lønningerne, indtil danske virksomheder igen er konkurrencedygtige.

I en lille åben økonomi med perfekt kapitalmobilitet kan virksomhederne heller ikke reducere det afkast, investorerne modtager for at binde kapital i virksomhederne. Hvis afkastet af kapitalen reduceres til under det risikokorrigerede normalafkast, vil virksomhederne reducere deres investeringer i Danmark, indtil de igen opnår det samme afkast af den marginale investering på danske og udenlandske investeringer. Færre investeringer betyder at kapitalapparatet per beskæftiget falder. Det reducerer arbejdsproduktiviteten i danske virksomheder og dermed timelønningerne i den private sektor.

Det underbygges af, at der historisk har været en meget tæt sammenhæng mellem produktivitet og timelønningerne i den private sektor, *jf. figur 1*.

Anm.: Timelønnen er beregnet som lønsum pr. præsteret arbejdstime i den private sektor. Timeproduktiviteten er beregnet som BVT i løbende priser pr. præsteret arbejdstime i den private sektor.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Om der under fuldkommen konkurrence sker nedvæltning i lønningerne eller overvæltning i priserne afhænger af, om virksomhederne er i konkurrence med udenlandske eller indenlandske virksomheder.

For de *indenlandske konkurrerende* erhverv vil byrden ved inputskatter og regulering, der øger produktionsomkostningerne, også kunne overvæltet i højere priser. Hvis der er *ufuldkommen konkurrence* i de berørte erhverv, kan overvæltningen i priserne i princippet være større eller mindre end 100 pct. afhængig af konkurrencens karakter og efterspørgselskurvens form samt det konkrete skatteinstrument, jf. besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 148 (alm. del) af 15. februar 2021.

Økonomiske byrder, der påvirker marginalomkostningerne for virksomhederne, må således uanset konkurrenceforholdene forventes enten nedvæltet i lønningerne eller overvæltet i priserne på dansk forbrug. Det vil dermed være reallønnen for danske lønmodtagere, der tilpasser sig. Både når skatter nedvæltet i lønningerne og overvæltet i priserne, vil belastningen være fordelt omtrent proportionalt med husholdningers indkomster.

I besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 384 (alm. del) af 28. september 2020 er de viste fordelingsvirkninger i tabel 3 i overensstemmelse med Finansministeriet og Skatteministeriets normale regneprincipper opgjort under den beregningstekniske antagelse, at lønmodtagerne bærer hele byrden ved selskabsskatten via investeringsforvridningen og den afledte virkning på produktivitet og det generelle reallønsniveau.

Uanset at en skattestigning eller regulatorisk byrde vedrører en afgrænset sektor, forudsættes byrden nedvæltet i det generelle lønniveau (og altså ikke kun i lønningerne for ansatte i den omfattede sektor). Når produktiviteten og dermed lønningerne påvirkes negativt i én sektor, vil arbejdstagere søge mod andre sektorer, hvor lønningerne efterfølgende presses ned. På den måde vil der ske en udligning af lønniveauerne (for en given type arbejdskraft) på tværs af sektorer.

En ændring i lønningerne i den private sektor vil via reguleringen af offentlige lønninger og overførselsindkomsterne lede til en omtrent proportional ændring af indkomsterne i samfundet. Det forudsættes på den baggrund, at en ændring af selskabsskatten er fordelingsmæssig neutral. Det bemærkes, at virkningen skønnes at svare til et beskedent fald i indkomsten på 0,06 pct.

Det gælder dog, som det også fremgår af besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 384 (alm. del) af 28. september 2020, at i det omfang, der er overnormal profit i den finansielle sektor, vil ejerne kunne bære en del af byrden ved en særlig selskabsskat. Ejerne må forventes at bære den fulde byrde af den del af den særlige selskabsskat, der falder på det overnormale afkast (ren profit). Ejerne vil i højere grad være personer i øverste del af indkomstfordelingen (samt udlændinge). Det er ministeriernes vurdering, at der ikke er tilstrækkelige holdepunkter for at foretage et konkret skøn for, i hvilket omfang tillægget til selskabsskatten for den

finansielle sektor overvæltet i priserne, nedvæltet i lønningerne eller bæres af ejernes overskud.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister